هوش مصنوعی نیمسال دوم ۹۷_۹۸ استاد: دکتر سلیمانی

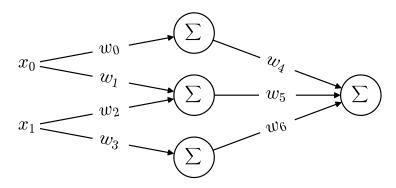
مهلت ارسال تمرین: ۱۷ خرداد

تمرين ششم

سوال اول (۱۰ نمره)

به سوالات زیر پاسخ دهید:

XOR نمره) در این سوال میخواهیم با استفاده از یک شبکه ی دولایه از نورونها، تابع XOR را پیاده سازی کنیم. دامنه ی ورودیها 0 و 1 میباشد. هر نورون درصورتی که جمع وزن دار ورودی هایش بزرگتر از 0 باشد خروجی 1 تولید میکند و در غیر این صورت خروجی 0 است. شما باید وزنهای 0 تا 0 را به گونهای مقداردهی کنید که شبکه، تابع XOR را پیاده سازی کند. در آخر نشان دهید که شبکه به ازای تمام ورودی های ممکن درست رفتار میکند.

۲. (۵ نمره) یک دسته بند Logistic Regression (با ورودی برداری پیوسته و خروجی باینری)، را بر روی یک مجموعه داده آموزش داده ایم. سپس یک مجموعه داده ی جدید میسازیم که عین قبلی است ولی شامل یک ویژگی جدید است که برابر با نقیض برچسب است و دوباره مدل را آموزش می دهیم. به نظر شما عملکرد تست الگوریتم چه تغییری می کند (با فرض این که ویژگی جدید حاضر باشد)؟

سوال دوم (۲۰ نمره)

برای دسته بندی دو دسته ای، در فضای ورودی های دوبیتی، می توان یک دسته بند Naïve Bayes را با مقادیر b^{iy} احتمال پیشین که خروجی دسته ی اول باشد (Pr(y=1))، و pi احتمال این که یک نمونه از دسته ی pi بیت pi بیت pi باشد pi باشد pi باشد pi باشد pi بیت pi باشد pi باشد

۱. (۱۰ نمره) b^{00} , b^{11} , b^{20} و b^{20} را به گونهای مقداردهی کنید که دسته بند، تابع OR را پیاده سازی کند (00 را به دسته ی 0 و 01، 10 و 11 را به دسته ی 1 نسبت دهد).

۲. (۱۰ نمره) آیا مجموعه داده ی زیر، دسته بند درست را تولید می کند؟ به منظور نرم شدن، احتمالهای 0.1/0.9 را با 0.1/0.9 جایگزین کنید.

x_1	x_2	y	x_1	x_2	y
0	0	0	1	0	1
0	1	1	1	0	1
1	0	1	0	1	1
1	1	1	0	1	1
1	0	1	0	1	1

سوال سوم (۲۰ نمره)

در این تمرین شما یک دسته بند حاشیه نرم SVM را آموزش می دهید که داده های سرطان را بر حسب نمونه های بافت برداری، به دو دسته خوش خیم (-1) و بدخیم (+1) دسته بندی می کند. برای این تمرین، از ماژول SVC کتاب خانه sklearn استفاده کنید.

مجموعه داده cancer-data mat در اختیار شما قرار گرفته است. به ازای هر بیمار، نه ویژگی اندازهگیری شده است. برای خواندن داده ها از تابع scipy.io.loadmat استفاده کنید.

- ره نمره) از بین مقادیر $\{0.01, 0.1, 0.5, 1, 5, 10, 50\}$ با استفاده از cross-validation مقدار مناسب C
- ۲. (۸ نمره) برای مقادیر C در قسمت قبل، نمودار خطای آموزش و تست را بر حسب C رسم کنید. تاثیر انتخاب C بزرگ روی خطای آموزش توضیح دهید. آیا این اثر با انتظار شما مطابقت دارد؟
- ۳. (۴ نمره) حال مجموعه آموزش و تست را عوض کنید. در واقع با استفاده از cancerInput-test
   دستهبند را آموزش دهید و با استفاده از cancerInput-train تست کنید. مشاهدات خود را گزارش کنید.

سوال چهارم (۵ + ۲۰ نمره)

در این تمرین شما با دسته بند MLP ، ارقام دست نویس مجموعه داده ی MNIST را دسته بندی می کنید. برای این کار از کلاس sklearn.neural_network.MLPClassifier استفاده از sklearn.datasets.fetch_openml('mnist_784', version=1, ...) در او مقادیر پیکسل ها را بر ۲۵۵ تقسیم کنید تا در بازه ی [0,1] قرار بگیرند. از ۴۰۰۰۰ نمونه ی اول برای Training و از بقیه برای Test استفاده کنید.

- ۱. (۲ نمره) از هر رقم موجود در مجموعهدادهی ۱۰ ، MNIST تا را به طور دلخواه نمایش دهید.
- ۲. (۱۲ نمره) تعداد نورونهای هر لایه را n_i^2 بگیرید و مدل را تشکیل و آن را آموزش دهید. مدل نهایی شما باید حداقل 95% دادههای تست را به طور صحیح دستهبندی کنید.
- ۳. (۶ نمره) قبل و بعد از آموزش شبکه، تمام وزنهای شبکه را نمایش دهید. وزنها را به شکل تصاویر $n_i \times n_i$ نمایش دهید.
- ۴. (۵ نمره امتیازی) سعی کنید شبکهای آموزش دهید که بتواند بالای 97% دادههای تست را به طور صحیح دسته بندی کند. به ازای هر 0.2%، ۱ نمره یا امتیازی به شما تعلق میگیرد تا حداکثر ۵ نمره.

سوال هفتم (۳۰ نمره)

در این سوال شما یک دسته بند Naive Bayes برای مسئله دسته بندی متن، پیاده سازی می کنید. به شما یک مجموعه از مقالات متنی داده می شود که یا مربوط به مجله The Economist یا مربوط به مجله The Onion است. مجله اول یک مجله با زبان رسمی و جدی و مجله دوم چندان جدی نیست. هدف تمایز بین مقالات این دو مجله است.

در فضای متنی ویژگیها کلمات و دادهها اسناد هستند که به صورت برداری از کلمات نمایش داده می شوند. تمام واژگانی که در این مقالات استفاده می شود، استخراج شده است و در اختیار شما قرار خواهد گرفت. فرض کنید تعداد این واژگان برابر با V باشد. به ازای هر مقاله، یک بردار ویژگی به صورت خواهد گرفت. X_i تعداد است. اگر کلمه ام در مقاله وجود داشته باشد، X_i برابر با X_i و در غیر این صورت برابر با X_i خواهد بود. همچنین هر مقاله یک برچسب دارد که X_i نشان دهنده مجله The غیر این صورت برابر با X_i نشان دهنده مجله X_i است.

مشخصا در این مسئله ما توزیع توام دقیق ویژگیها و برچسبها را نداریم. بنابراین باید پارامترهای $w \in \{1,...,V\}$ را از روی دادههای آموزش تخمین بزنیم. برای هر اندیس P(Y=y) و P(X|Y=y) هر برچسب $y \in \{1,2\}$ است. به بیان دیگر: $y \in \{1,2\}$ است. به بیان دیگر:

$$P(X_w = 0|Y = y) = 1 - \theta_{yw} \ g \ P(X_w = 1|Y = y) = \theta_{yw}$$

معتقدیم که هر کلمه با احتمال ناصفر (اما شاید بسیار کوچک) میتواند در یک مقاله از هر کدام از دو مجله ظاهر شود. برای اطمینان از این که تخمینهایی که از پارامترها میزنیم همیشه ناصفر هستند، یک توزیع پیشین θ_{yw} برای θ_{yw} متصور هستیم و از دادههای آموزش تخمین MAP خواهیم زد. به طور مشابه توزیع θ_{yw} یک توزیع برنولی با پارامتر θ_{yw} است. به بیان دیگر:

$$P(Y = 0) = 1 - \rho$$
 , $P(Y = 1) = \rho$

در این مورد از آنجایی که تعداد زیادی مقاله از هر دو مقاله داریم، از تخمین MLE استفاده میکنیم. برای این تمرین یک پوشه Data در اختیار شما قرار خواهد گرفت که شامل موارد زیر است:

- Vocabulary.txt : یک فایل متنی شامل کلماتی که در مجلات خبری ظاهر می شوند. هر خط از این فایل یک کلمه است. توجه کنید که روی کلمات یک الگوریتم ریشه یابی اعمال شده است و عجیب بودن برخی کلمات به این علت است. مثلا کلمه Stemmed و Stemming هر دو به Stem تغییر میکنند. شماره خط id هر کلمه است که عددی بین 0 تا 26047 خواهد بود.
- XTrain یک ماتریس $N \times V$ که همه n سندی را نشان می دهد که برای آموزش مدل از آن استفاده خواهید کرد. دقت کنید که درایه (i,j) این ماتریس برابر با 1 است اگر کلمه امj در سند امj ظاهر شود و در غیر این صورت برابر با صفر خواهد بود.
- ip اگر سند امyTrain(i,1)=0 یک ماتریس $n\times 1$ که شامل برچسبهای سندهاست. yTrain(i,1)=0 اگر سند امyTrain(i,1)=0 باشد. در غیر این صورت The Economist مربوط به مجله
- XTest و yTrain مشابه XTrain و yTrain است. تنها تقاوت آن است که این ماتریسها هر یک m سطر دارند. این دادهها برای تست کردن مدل شماست و نباید از آنها برای آموزش مدل استفاده کنید.

برای لود کردن XTrain و XTest از تابع loadmat داده شده و برای لود کردن ماتریسهای برچسب از تابع np.load استفاده کنید.

محاسبات در فضای لگاریتم

هنگام کار با اعداد خیلی بزرگ یا خیلی کوچک (مانند احتمالات)، بهتر است در فضای لگاریتم کار کنیم تا دچار مسائل مربوط به دقت اعداد نشویم. در فضای لگاریتمی به جای خود اعداد از لگاریتم آنها استفاده میکنیم. مثلا اگر p(y) و p(y) مقادیر احتمال باشند، به جای ذخیره این دو و محسابه p(y) مقادیر احتمال باشند، به جای ذخیره این دو و محسابه فرب را در فضای لگاریتمی کار میکنیم و log(p(x)) و log(p(y)) و log(p(y)) را ذخیره میکنیم: log(p(x)) + log(p(y)) + log(p(y))

- ۱. (۲ نمره) با توجه به این که تعداد واژگان V است، تفاوت در تعداد پارامترهای تخمین زده شده را با فرض Naive بودن ویژگیها و بدون آن بیان کنید.

$$\hat{\theta}_{y,w}^{MAP} = \frac{N_{y,w} + 2 - 1}{N_y + (2 - 1) + (1 - 1)}$$

- MLE را تخمیل کنید. خروجی این تابع NB_YPrior(yTrain) را تکمیل کنید. خروجی این تابع P تخمین MLE برای P برای است. راه سرراستی برای این کار آن است که تخمین P(Y=1) برای P(Y=1) را محاسبه کنید و سپس لگاریتم آن را خروجی دهید.
- ۴. (۶ نمره) تابع (X این تابع یک ماتریس NB_Classify (X, D, logp) بنید. ورودی $n \times V$ این تابع یک ماتریس $n \times V$ شامل n بردار داده است. خروجی آن یک بردار $n \times 1$ از برچسبهای پیشبینی شده برای داده های ورودی است.
- ۵. (۲ نمره) تابع (ClassificationError(yHat, yTruth) را تکمیل کنید که دو بردار با اندازه یکسان ورودی میگیرد و مشخص میکند چند درصد از درایههای دو بردار برابرند.
  - ٤. (٨ نمره) با اجراى توابعي كه تكملي كرديد، مدل خود را آموزش دهيد:

```
D = NB_XGivenY(XTrain, yTrain);
logp = NB_YPrior(yTrain);
```

از مدل برای دسته بندی بردار ویژگی مقالات داده شده در XTrain و XTest استفاده کنید:

```
yHatTrain = NB_Classify(XTrain, D, logp);
yHatTest = NB_Classify(XTest, D, logp);
```

از تابع ClassificationError استفاده كنيد تا خطاى آموزش و تست را محاسبه كنيد.

trainError = ClassificationError(yHatTrain, yTrain); testError = ClassificationError(yHatTest, yTest);

میزان خطای تست و خطای آموزش را با یکدیگر مقایسه کنید. دلیل تفاوت این دو را توضیح دهید.

۷. (۴ نمره) قسمت قبل را این بار با آموزش مدل روی دادههای XTrainSmall و YTrainSmall و YTrainSmall تکرار کنید. دلیل تفاوت خطای آموزش و تست در این حالت و حالت قبل را شرح دهید.

موفق باشيد:)